

Rapport

Tis- dagen den 27 februari 1934.

Ang.

Wiklund Gösta

Quittens av utredning 1
Lefvins med. — 17
W. Bekännelse 18

Anm. 94/1 -34.

Vid klockan 3-tiden på natten till den 3 januari 1934 meddelades per telefon från Svenska National-Socialistiska Partiet, 25 - 27 Döbelnsgatan till kriminalpolisen, att en av partiets medlemmar under samma natt varit utsatt för mordförsök. I anledning härav begärdes från partiets sida utredning i saken snarast möjligt, varför kriminalkonstapeln Axel Lindman omedelbart beordrades till partilokalen. Efter ankomsten dit befanns den skadade vara f.d. fältflygaren Gösta Wiklund, som vid tillfället befann sig å partilokalen. Wiklund anmälde, att han vid 2-tiden på natten till den 3 januari 1934 i hörnet av Styrmans och Riddaregatorna blivit träffad av ett pistolskott i vänstra överarmen. Han hade omedelbart begivit sig till Sabbatsbergs sjukhus, där jourhavande läkare konstaterat, att kulan gått genom vänstra överarmsmuskeln.

Vid det av kriminalkonstapel Lindman å partilokalen hållna första förhöret med Wiklund berättade denne i huvudsak följande:

Han hade uppehållit sig å partilokalen till klockan 1:30-tiden på natten till den 3 januari 1934, då han gående begivit sig till sin bostad vid Styrmansgatan. Då han vid 2-tiden på natten varit på väg Riddaregatan mot

Styrmansgatan, hade han märkt, att en automobil framförts å Riddaregatan i samma riktning på endast några meters avstånd från honom. Wiklund hade emellertid icke fäst sig vid detta förhållande utan fortsatt fram till Styrmansgatan och svängt in på denna gata till vänster mot huset nummer 19 vid nämnda gata. Just som han svängt om hörnet hade han hört tvenne skarpa skott och därefter märkt liksom ett hårt slag på vänstra överarmen. Han hade då varit nära att förlora balansen, men likväl vänt sig åt sidan och därvid iakttagit, att den förut omnämnda efterföljande bilen med stor hastighet fortsatt Riddaregatan i riktning mot Narvavägen. Angående automobilens utseende hade Wiklund kunnat iakttaga, att densamma varit mörklackerad och heltäckt, men hade han icke sett automobilens nummer. Då Wiklund förstätt, att han blivit träffad av en kula hade han så gott som omedelbart i automobil begivit sig till Sabbatsbergs sjukhus, där jourhavande läkaren rengjort såret och förbundet detsamma.

Wiklund uppgav vidare vid detta första förberedande förhör, att såväl han själv som andra partimedlemmar under en längre tid och på olika sätt varit utsatta för förföljelser från personer, tillhörande politiska motståndarläger. Denna förföljelse, som tydligen satts i system, hade på senare tiden tilltagit i intensitet och såväl partilokalen som medlemmarnas privata bostäder hade varit bevakade.

På förmiddagen den 3 januari 1934 kallades Wiklund till kriminalavdelningen för ett mer ingående förhör. Wiklund berättade därvid följande:

Tisdagen den 2 januari 1934 klockan mellan 12 och 12:30 på dagen hade han lämnat sin bostad i huset nummer 19 vid Styrmansgatan och begivit sig till partilokalerna i huset nummer 25 - 27 vid Döbelnsgatan, dit han anlänt klockan 2-tiden eftermiddagen. Han hade sedan kvarstannat

på partilokalen och arbetat, därvid han även delvis vistats på det s.k. SA-hemmet. Strax efter klockan 3-tiden eftermiddagen hade han tillsammans med andra SA-män intagit gemensam middag å SA-hemmet. Han hade därefter fortsatt med sitt arbete på partilokalen till vid 7:30-tiden på eftermiddagen, då han fått telefonbud från avdelningsledaren, löjtnanten Carl Agnar Folke Clifford, som önskat, att Wiklund snarast skulle komma hem till Cliffords bostad i huset nummer 174 vid Birgerjarlsgatan. Wiklund hade omedelbart begivit sig dit och sedan uppehållit sig i Cliffords bostad till klockan omkring 9:20 på kvällen, då Clifford och Wiklund i droskautomobil åkt till biografen Grand vid Sveavägen, där de övervarit 9:15-föreställningen. Efter biografens slut vid klockan 11-tiden på kvällen hade de i sällskap begivit sig till ett konditori vid Tegnérsgatan, där de druckit kaffe. De hade kvarstannat på konditoriet till klockan 12-tiden på natten, då de i sällskap gått till partilokalerna. Å partilokalerna hade Wiklund sammanträffat med olika partimedlemmar och med dessa diskuterat interna frågor rörande partiet. Vid 1:30-tiden på natten hade Wiklund ensam lämnat partilokalerna för att begiva sig hem till sin bostad. Han hade därvid gått Tegnérsgatan till Birgerjarlsgatan, denna till Riddaregatan och denna gata fram till Styrmansgatan. Då han kommit till hörnet av Artilleri- och Riddaregatorna, hade han hört, att en automobil följt efter honom på troligen mycket nära avstånd. Automobilens kört så sakta, att den varit nödsakad att "växla in på tvåan", då den skulle taga sig upp för den lilla backen å Riddaregatan mellan Artillerigatan och Skepparegatan. Wiklund hade icke vid något tillfälle vänt sig om och sett på bilen, utan varit av den uppfattningen, att densamma skulle köra in i något garage i närheten. Automobilens hade emellertid fortsatt och följt bakom Wiklund utan att denne vänt sig om, och då Wiklund

just svängt in på Styrmansgatan från Riddaregatan och befunnit sig omkring 10 meter in på Styrmansgatans västra trottoar, hade bilen befunnit sig troligen mitt i hörnet av Riddare- och Styrmansgatorna. Wiklund hade emellertid ej heller nu vänt sig om och sett på bilen. Då han befunnit sig på förut angiven plats, hade han fått höra två kraftiga smällar, liknande skott. Hans första tanke hade då varit den, att förenämnda automobils däck exploderat, men då han samtidigt känt liksom ett piskrapp över vänstra överarmen, hade han förstätt, att han blivit träffad av en kula. Han hade med högra handen vidrört den del av vänstra överarmen, där han känt smärta och därvid funnit, att rockärmen varit genomborrad av en kula. Wiklund hade ungefär samtidigt härmed hastigt vänt sig om och därvid sett förenämnda automobil med hög fart köra Riddaregatan österut. Wiklund hade icke hunnit uppfatta automobilens nummer men dock iakttagit, att bilen varit en kupébil, mörklackerad, stor modell, försedd med bilkoffert baktill och alltigenom verkat "gedigen och stilig". Wiklund hade icke observerat någon människa eller någon annan automobil på Styrmansgatan eller Riddaregatan. Han hade förlorat "fattningen" i några minuter och icke vetat, vad han skulle taga sig till. Han hade uppehållit sig i hörnet av Styrmans- och Riddaregatorna för att om möjligt få se någon automobil eller någon människa, som skulle kunna hjälpa honom att bli förslad till sjukhus. Efter en kort stund hade han fått se en droskbil komma på Riddaregatan från Artillerigatan samt svänga in på Styrmansgatan och stanna utanför porten till huset nummer 11. Så fort bilen stannat, hade han gått fram till chauffören och för denne omtalat, att han blivit skjuten i vänstra armen, samt frågat, huruvida chauffören sett någon automobil eller hört något skott. Chauffören hade besvarat dessa frågor nekande. Passageraren i bilen, en yngre man, hade troligen även hört samtalet men icke sagt nå-

gonting utan endast ironiskt dragit på munnen och gått in i huset. Chauffören hade betvivlat Wiklunds uppgifter, men samtidigt sett på rockärmen och då fått se ett hål på vänstra ärmens framsida samt utropat: "Där är hål!" På Wiklunds begäran hade chauffören även sett på vänstra ärmens baksida, men hade chauffören icke kunnat iakttaga något hål där. Wiklund hade emellertid sökt förklara för chauffören, hur det hela gått till samt påpekat, att han hört smällarna bakom sig och även träffats i armen, samt att han snarast måste till sjukhus för att bli ombunden. Wiklund hade därefter stigit upp i droskaautomobilen och åkt till Sabbatsbergs sjukhus, där han blivit omsedd och förbunden av doktor Juhlin - Dannfelt. Efter någon timma hade han fått lämna sjukhuset och då begivit sig till partilokalerna vid Döbelnsgatan, varifrån någon partimedlem tillkallat kriminalpolisen för undersökning i saken. Wiklund förklarade, att han icke hade någon misstanke, om vem som kunde hava försökt mörda honom. Han hade inga personliga ovänner, varför det vore troligt, att någon eller några politiska motståndare skjutit på honom. I detta sammanhang ville Wiklund särskilt framhålla, att såväl han själv som andra partikamrater vid upprepade tillfällen blivit "förföljda och hotade med stryk". Sålunda hade Wiklund vid tre olika tillfällen fått anonyma telefonpåringningar med hotelser till livet. Vid alla tre tillfällena hade det varit en utlänning som ringt och på bruten tyska "i finare vändningar" framhållit, att Wiklund vore "mogen för S:te Per". Dessa telefonsamtal hade kommit till partiets telefoner, vilka sedan lång tid tillbaka varit satta under någon sorts kontroll.

Den 4 januari 1934 på eftermiddagen inkom Wiklund å kriminalstationen i sällskap med SA-ledaren för Stockholmsavdelningen av Svenska National-Socialistiska Partiet, Per

Olof Albert Stille, och filosofie kandidaten Otto Wilhelm Sigurd Schubert Hallberg, därvid Wiklund förklarade, att han hade viktiga meddelanden att lämna.

Hörd av kriminalkonstapeln ¹⁾ Torsten Wolfgang Söderström i närvaro av kriminalkonstaplarna Erik Enok Servatius Daléus och Erik Emanuel Karlsson samt förenämnda Stille och Hallberg berättade Wiklund följande:

Han vore sedan en längre tid tillbaka sysselsatt med att bedriva upplysningsverksamhet för Svenska National-Socialistiska Partiets räkning. Dylik upplysnings- eller informationstjänst hade av partistaben ålagts vissa medlemmar utan att dessa hade kännedom om varandra. Som ett led i informationstjänsten inginge bl.a. att undersöka, huruvida hit till riket inkomme kommunistisk eller över huvud taget marxistisk propagandalitteratur från Tyskland, och likaledes huruvida dylik litteratur översändes härfån till Tyskland. Wiklund hade även haft till uppgift att söka utröna, vilka vägar denna marxistiska propagandalitteratur kom från utlandet hit till Sverige och vice versa samt vilka kurirer, som voro sysselsatta härmed. Ledningen för Svenska National-Socialistiska Partiet hade haft kännedom om denna Wiklunds verksamhet, men hade däremot medlemmarna icke haft någon vetskap därom. Vid något tillfälle i mitten av september månad 1933 hade emellertid bland medlemmarna i Stockholmsavdelningen utspritts ett rykte om, att Wiklund vore ledare för denna underrättelsetjänst för Stockholm med omnejd. Varifrån detta rykte härstammade kände emellertid icke Wiklund till.

Under sitt arbete i denna informationstjänst hade Wiklund i mitten av december månad föregående år fått fram, att en kurirlinje förefanns från Tyskland över Danmark till Stockholm. Genom denna linje transporterades i nothäften tunna papper, på vilka upplysningar lämnats från Tyskland över dels den illegala kommunistiska verksamheten i Tysk-

land och dels direktiv för den kommunistiska och internationalistiska verksamheten i Sverige. På samma sätt hade även hit till riket inkommit mindre kommunistiska broschyrer, behandlande "Hitler-diktaturen" i Tyskland och andra därmed jämförliga ämnen. Wiklund hade även vid ett tillfälle i december månad 1933 kommit över ett dylikt nothäfte med inneliggande meddelande, men önskade han icke omtala, på vilket sätt han kommit över det samma. I varje fall hade han genom sina undersökningar erhållit vetskap om, att denna kurirlinje eller etappväg gick till en i Stockholm boende tysk medborgare vid namn Alfred Wappler, boende i villan Petersborg, Enskede, hos Heinrich Müller, telefon Enskede 942, samt föreståndare för musikförlaget "Tonika" i huset nummer 58 vid Drottninggatan, telefon 11 12 98. Samtidigt härmed hade han genom sina undersökningar, om vilka han icke i övrigt önskade giva några närmare upplysningar, erhållit vetskap om, att avsändare i Tyskland av dessa propagandastyer och meddelanden vore förenämnde Wapplers broder, Ernst Wappler, boende i Dresden. Denne Ernst Wappler hade vid något tillfälle föregående sommar besökt sin broder i Stockholm och då medhaft en del "material". Sedan Wiklund införskaffat alla dessa upplysningar, hade han i brev meddelat desamma till en god vän i Tyskland, vilkens namn han icke önskade omtala, men om vilken han visste, att denne stode i direkt kontakt med vederbörande myndighet i Tyskland. Detta hade givit till resultat att förenämnde Ernst Wapplers göranden och låtanden blivit undersökta och att Wiklunds uppgifter besannats beträffande förenämnda kurirlinje samt att Ernst Wappler insatts i koncentrationsläger. Huvudsumman av de av Wiklund lämnade uppgifterna ansågo Wiklund vara, att Alfred Wappler, som vore medlem i det hemliga tyska socialdemokratiska partiet, skulle hava fått vetskap om att Wiklund avslöjat den hemliga kurirtjänsten mellan Tyskland

och Sverige och därför ^{vill} velat hämnas på Wiklund.

Vid detta tillfälle uppgav dessutom Wiklund, att han hade en "fiende" i en person vid namn Sigurd Svensson, som vore portvakt i huset nummer 2 vid Roslagsgatan och berättade härom följande:

Vid något tillfälle troligen i november månad 1933 hade Wiklund tillsammans med en annan partikamrat delat ut flygblad för ett av partiet anordnat möte i Auditorium. Härunder hade de bl.a. kommit till huset nummer 2 vid Roslagsgatan, där de hade åkt hissen högst upp i huset och sedan lagt flygblad i de olika brevlådorna. Även i förenämnde Svenssons brevlåda hade de lagt ned ett flygblad, varefter de begivit sig till den intilliggande fastigheten, där de förfarit på samma sätt. Då de återkommit från denna fastighet hade Svensson stått utanför porten och inväntat dem. Han hade därvid överöst dem med okvädinsord och följt efter dem allt under det han med hög röst "sagt sig skola göra slut på Wiklund". Då det därvid samlats mycket folk hade Wiklund och hans kamrat skyndsamt lämnat platsen. Wiklund hade sedermera genom förenämnde Stille meddelat Svenssons handlingsätt för dennes arbetsgivare, vilket haft till följd att Svensson blivit avskedad. Detta vore enligt Wiklunds mening anledning till misstanke att Svensson kunde hava något med det mot Wiklund föröfvade attentatet att skaffa.

Den 9 januari 1934 hade Svenska National-Socialistiska Partiet anordnat offentligt möte i Auditorium, vid vilket möte även Wiklund uppträdde som talare. Vid detta möte upptogs stenografiskt referat av de olika talarnas anföranden. Enligt detta referat yttrade Wiklund följande:

"Jag skall be att få säga ett par enkla ord. Med anledning av det, som samtliga läst i pressen, så vill jag speciellt visa Nya Dagligt Allehanda, där det stod i dag, att attentatet var provokation. För en del dagar sedan

kunde samtliga läsa att det stod: "Nationalsocialist skjuten"; det var väl ingen, som betvivlade, att icke den nationalsocialisten var död - olyckligtvis var det icke så.

Givetvis kommer jag icke att tolerera, att pressen längre kastar smuts på mig. Jag har redan blivit erbjuden att få hjälp av dem, som förstå sig på sådana saker, nämligen en advokat, och jag kommer att taga ut stämning på Nya Dagligt Allehanda med anledning av den artikel, som fanns i dag, som saknar fog, enär polisen icke meddelat några som helst upplysningar till något tidningsorgan. Samtidigt kommer jag att begära att bli hörd på ed angående den berättelse, som jag givit polisen."

Det stenografiska referatet har upptagits av poliskonstapeln i femte vaktområdet, nummer 49 Karl Oskar Martin Hagberg.

På order av Tredje polisintendenten inställde sig Wiklund hos denne omedelbart efter det han hållit ovan införda anförande, enär vid den av kriminalpolisen förbragta utredningen framkommit, att det mot Wiklund riktade mordförsöket möjligen kunde vara fingerat. Vid förhör inför Tredje polisintendenten i närvaro av kriminalöverkonstapeln Karl Gustaf Gustafson samt förenämnde kriminalkonstapeln Söderström förklarade Wiklund på därom särskilt gjord fråga, att den av honom den 3 januari inför kriminalpolisen lämnade berättelsen över det mot honom riktade mordförsöket till alla delar vore med sanningen överensstämmande, och att han till denna berättelse icke hade något att tillägga. Wiklund sade sig även önska, att han måtte beredas tillfälle, att med edgång få bekräfta sina uppgifter angående mordförsöket mot honom. Sedan Tredje polisintendenten förklarat, att detta icke kunde låta sig göras, fick Wiklund lämna kriminalstationen.

Över den av kriminalpolisen i anledning av den av Wiklund gjorda anmälan för mot honom förövat mordförsök

förelagda utredningen har Tredje polisintendenten till herr Polismästaren överlämnat en promemoria. I denna promemoria framhålles, att vissa delar av Wiklunds berättelse och även delar av resultaten av undersökningarna blottat vissa egendomliga omständigheter, vilka icke utesluta ett antagande, att attentatet mot Wiklund möjligen kunde vara fingerat. I anledning härav lades de fortsatta undersökningarna till viss grad även efter denna linje. Det framkom därvid, att chauffören Knut Olof Antonius Andersson, boende i huset nummer 42 vid Brahegatan, 4 trappor upp, kunde sitta inne med upplysningar för gåtans lösande. På grund härav blev förenämnde Andersson den 18 februari 1934 klockan 3 eftermiddagen kallad till förhör å kriminalstationen. Vid ett första förberedande förhör inför Tredje polisintendenten avlade Andersson full bekännelse och förklarade, att Wiklund blivit skjuten av en annan nationalsocialist, vid namn Gustaf Erik Holm, samt att hela mordförsöket å Wiklund vore fingerat.

Vid närmare förhör inför förenämnde kriminalkonstapel Söderström i närvaro av kriminalkonstapeln Åke Karl Henrik Kindblom berättade Andersson närmare följande:

Han vore sedan början av november månad 1933 medlem i Sveriges Nationalsocialistiska Parti, den s.k. Furugårdsriktningen. Han hade icke haft någon särskild funktion inom partiet men så gott som omedelbart efter sitt inträde i detsamma utsetts till SA-man. Den 15 februari 1934 hade han utgått ur partiet.

Tisdagen den 2 januari 1934 vid 5:tiden eftermiddagen hade han besökt Philipsons automobilfirma vid S:t Eriksgatan för att där göra en omsättning å en av honom tidigare inköpt automobil. Vid detta besök hos Philipsons hade han sammanträffat med tidigare omnämnde SA-ledaren Per Stille. Stille hade ombett honom att samma dag vid 6:tiden eftermiddagen uppsöka partilokalerna i huset nummer 25-27 vid

Döbelnsgatan och där infinna sig på propagandachefen Gunnar Säfholms rum 1 och för ett hemligt uppdrag. Stille hade emellertid icke nämnt, vari detta uppdrag bestode. Då Andersson blivit synnerligen nyfiken över vad för slags hemligt uppdrag han skulle utföra, hade han på den angivna tiden infunnit sig på partilokalen samt gått in i förenämnde Säfholms rum. Där hade då varit församlade följande partimedlemmar:

Gösta Wiklund,

Avdelningsledaren Carl Agnar Folke Clifford,

Propagandachefen Gunnar Säfholm samt

SA-organisationens intendent Karl Artur Lenmalm.

Då Andersson kommit in i rummet hade han icke märkt något misstänkt, vare sig beträffande något hemligt uppdrag eller något annat. En av de närvarande hade ringt efter kaffe från ett närbeläget kafé, varjämte funnits en liter konjak. Sedan större delen av konjaken förtärts till kaffet, hade Wiklund hållit ett kortare anförande. Wiklund hade därvid omtalat, att han samma kväll skulle låta sig skjutas i ena armen för att därigenom göra reklam för Furugårdsrörelsen och få dess motståndare på vänsterhåll misstänkta för mordförsök. Wiklund hade även i stora drag lagt upp de olika detaljerna för händelseförloppet. Det hade sålunda framkommit, att Wiklund skulle skjutas bakifrån i ena armen av partimedlemmen Gustaf Holm och att platsen för skjutningen skulle bliva vid de gamla skyttegravarna i närheten av Lidingöbro vårdshus. Före skottets avlossande skulle en näsduk bindas omkring Wiklunds ena överarm till förhindrande av att något krutstänk skulle fastna på rocken. Andersson hade tillfrågats av Wiklund, huruvida Andersson vore villig att skjutas de i det fingerade attentatet agerande, vilket Andersson även gått med på under den förutsättningen, att något skott icke komme att avlossas inne i bilen. Därefter hade Wiklund meddelat, att han, sedan

han blivit skjuten, skulle köras till hörnet av Skeppare- och Riddaregatorna, där Wiklund skulle gå ur vagnen och fortsätta Riddaregatan framåt till Styrmansgatan, under det att Andersson med bilen skulle följa efter. Då Wiklund kommit fram till Styrmansgatan, skulle han böja sig ned och låtsas knyta sitt skoband för att därunder få tillfälle att se efter "att allt var klart". Om icke någon människa uppehöll sig i närheten, skulle Wiklund därefter föra handen bakom högra örat, varefter Andersson med stark fart skulle föra bilen Riddaregatan österut och då de kommit till hörnet av Styrmans- och Riddaregatorna skulle förenämnde Holm med en startpistol avlossa tvenne skott och kasta hylsan efter det verkliga skottet mot Wiklund, varefter bilen hastigt skulle försvinna. Andersson hade även under detta sammanträde hört, att Holm vore ägare av en 9 mm. browning jämte ammunition, vilken skulle användas vid skjutningen av Wiklund. Därjämte hade han upplysts om att Clifford ställt en av honom innehavd startpistol till förfogande. Under sammanträdet hade beslutats på förslag av troligen Wiklund, att, förutom Holm även Lennmalm skulle medfölja bilen för att med en ficklampa lysa då Holm skulle avlossa skottet mot Wiklund i skyttegravarna. Vidare beslöts, att Andersson med sin bil vid klockan 12:30-tiden på natten skulle å Kamakaregatan vid Johannes kyrkogård invänta Wiklund, Lennmalm och Holm. Sedan allt varit klart skulle samtliga utom Wiklund, som skulle uppsöka sjukhus, begiva sig till sina bestäder.

Vid den överenskomna tidpunkten hade Andersson med sin bil infunnit sig på mötesplatsen. Sedan han väntat en kort stund hade Holm, som Andersson icke tidigare kände, kommit fram till Andersson och presenterat sig samt omtalat, att han skulle vara med i det fingerade attentatet mot Wiklund samt att han skulle skjuta Wiklund.

Han hade därefter tagit plats bredvid Andersson på förarsätet. Efter ytterligare några minuter hade även Lennmalm kommit till platsen och tagit plats i automobilens baksäte. Kort därpå hade även Wiklund kommit tillstades och satt sig intill Lennmalm i baksätet. Varken tidigare eller vid detta tillfälle hade Andersson varit i tillfälle att se vare sig den pistol, med vilken Wiklund skulle skjutas, eller startpistolen. Då alla varit samlade, hade Andersson börjat körningen, därvid han kört följande gator och vägar: Malmskillnadsgatan-Lästmakaregatan-Stureplan-Humlegårdsgatan-Storgatan, förbi Dragonkasernen och fram till Djurgårdsbrunns värdshus, där de vänt och kört nästan fram till Lidingsbro värdshus. Vid en pump på vägen hade de vänt och sedan stannat på vägen mitt för de gamla skyttegravarna. Härefter hade Wiklund tagit fram en flaska med konjak, och sedan var och en tagit en klunk, hade Wiklund, Holm och Lennmalm stigit ur vagnen, under det att Andersson stannat kvar på sin plats. De tre övriga hade gått bort mot skyttegravarna för att finna en lämplig plats för skjutningen, men efter en kort stund återkommit under förklaring, att de icke lyckats få tag i någon lämplig plats, varför Wiklund föreslagit, att de skulle söka reda på ett lämpligare ställe. Andersson hade därefter fört bilen över Ladugårdsgårde, och då de kommit till den s. k. Borgen, hade någon sagt, att denna plats vore lämplig för skjutningen, men hade man sedan kommit överens om, att detonationen säkert skulle höras vida omkring. De hade därför på förslag av troligen Holm åkt mot Lilljansskogen över Ladugårdsgårde, förbi Hästgardets kasern, över Sturevägen, förbi Hundstallet, förbi Fiskartorpet och därefter en väg till höger strax bortom Fiskartorpsbacken och kört denna väg omkring 1 km., då de vänt och kört samma väg tillbaka omkring 300 m., då Andersson stannat bilen, enär de där ansett sig hava funnit en lämplig plats. Klo-

kan hade då varit omkring 1:30 på natten. Där hade samtliga stigit ur automobilen. Omkring 3 m. bakom automobilen på vägens ena sida intill en stor ek (se fotografi över platsen och skiss över densamma) hade de gjort sig i ordning för skjutningen av Wiklund. Troligen Wiklund hade tagit upp sin näsduk och ombett Lennmalm och Holm att sätta fast densamma på Wiklunds vänstra överarm, vilket de även gjort med av Holm medhavda knappnålar. Därefter hade Wiklund tagit plats omkring 1 $\frac{1}{2}$ m. från trädet, varefter Holm tagit upp en 9 mm. armépistol, som enligt Holms uppgift varit laddad med tvenne skott. Holm hade därefter placerat sig snett bakom Wiklund omkring 1 $\frac{1}{2}$ meter från denne. Han hade fattat pistolen i högra handen och med den vänstra handen fattat tag om den högra handloven för att få ett säkrare grepp om vapnet. Innan Holm avlossat skottet mot Wiklund hade Holm yttrat: "Tänk om jag skjuter i benpipan", vartill emellertid Wiklund genmält: "Det gör ingenting, det har inte fan nerver att vänta längre". Därefter hade Lennmalm ställt sig på högra sidan om Holm och hållit ut överrocken för att om möjligt uppfånga patronhylsan. Sedan Holm ett ögonblick tagit sikte på den vita näsduken och dessförinnan med handen känt efter benet i Wiklunds överarm, hade skottet gått av. Knallen hade varit mycket kraftig. Så snart skottet gått, hade Holm rusat fram mot Wiklund och frågat, om skottet träffat, vartill Wiklund svarat: "Det kände jag nog fan". Lennmalm, som medhaft ficklampa, hade troligen av nervositet glömt att använda densamma vid avlossandet av skottet. Sedan Wiklund sålunda blivit skjuten i vänstra överarmen, hade han tagit en gammal filt, tillhörig Andersson, och virat densamma om armen för att förhindra blödning och att blod skulle komma i automobilen. De hade därefter letat efter patronhylsan utan att hitta densamma, varför Holm avlossat ytterligare ett skott i marken; patronhylsan efter detta skott hade

de efter en stunds letande funnit, varefter de omedelbart satt sig upp i bilen och samma väg åkt in till staden. Under återfärden hade Holm till Lennmalm överlämnat pistolen. Då de kommit in till staden, hade de kört Sturegatan till Karlavägen och denna fram till Karlaplan, därefter Narvavägen till Strandvägen. Troligen vid Djurgårdsbron hade Lennmalm stigit ur bilen för att enligt överenskommelse sammanträffa med Clifford. De hade därefter kört Strandvägen västerut och, då de kommit till Artillerigatan, hade de kört upp denna gata till Riddaregatan och denna österut. Då de kommit fram till Skepparegatan, hade Andersson stannat bilen, varefter Wiklund troligen vid detta tillfälle stigit ur bilen för att gående begiva sig mot Styrmansgatan. Andersson och Holm hade i bilen följt sakta efter på ett avstånd av omkring 15 meter från Wiklund. Då Wiklund kommit fram till Styrmansgatan, hade han stannat och böjt sig ned såsom överenskommet var, men då han icke därefter fört högra handen mot örat, hade Andersson förstått, att allt icke varit klart, varför han med bilen fortsatt fram till Styrmansgatan och denna ned till Strandvägen, denna till Skepparegatan, denna till Riddaregatan och denna mot Styrmansgatan. Just då de passerat Grevgatan, hade Andersson fått se Wiklund, som då befunnit sig omkring 10 meter från Styrmansgatan och på Riddaregatans vänstra gångbana samt sakta gående mot Styrmansgatan. Då Wiklund kommit fram till hörnet av Styrmansgatan, hade han gjort de båda överenskomna tecknen, varför Andersson, som då med sin bil befunnit sig omkring 10 meter bakom Wiklund, satt upp farten och kört mot gatukorset. Holm, som suttit till vänster i baksätet, hade dessförinnan fällt ned den bakre, vänstra sidorutan. Just som de med bilen kommit till hörnet av Styrmansgatan i ungefärlig jämbredd med Styr-

mansgatans västra trottoar, hade Holm avlossat det första skottet, och då de kommit ungefär mitt i gatukorset, hade även det andra skottet gått. Troligen efter det Holm avlossat det första skottet hade han kastat ut patronhylsan. Wiklunds ställning vid de båda skottens avlossande hade Andersson icke kunnat iakttaga. Andersson hade med hög fart därefter fört automobilen Riddaregatan fram till Narvavägen och därefter till garaget, där han ställt in automobilen, varefter Andersson och Holm skilts åt. Vid skottens avlossande mot Wiklund i hörnet av Styrmans- och Riddaregatorna hade klockan varit omkring 2 på natten.

Måndagen den 19 februari 1934 klockan 9:35 eftermiddagen blev f.d. bokhandlaren Gunnar Säfholm anhållen i huset nummer 28 vid Roslagsgatan, 4 trappor upp hos Jessen och nedförd till kriminalstationen.

Tisdagen den 20 februari 1934 klockan 7:30 förmiddagen blev tjänstemannen Gustaf Erik Holm anhållen i sin bostad och nedförd till kriminalstationen.

Samma dag klockan 8:10 förmiddagen blev f.d. fältflygaren Gösta Wiklund anhållen i sin bostad och nedförd till kriminalstationen.

Samma dag klockan 11:20 eftermiddagen inställde sig löjtnanten i Flottans reserv Carl Agnar Folke Clifford å kriminalstationen, därvid Clifford förklarades anhållen och insattes i förvar.

Onsdagen den 21 februari 1934 klockan 9 förmiddagen inställde sig å kriminalstationen f.d. förrådsförvaltaren Karl Arthur Lemmalm, därvid Lemmalm förklarades anhållen och insattes i förvar.

Lördagen den 24 februari 1934 klockan 5:15 eftermiddagen blev automobilförsäljaren Per Olof Albert Stille an-

hållen på Centralstationen samt nedförd till kriminalstationen.

Hörda av kriminalkonstapeln Söderström i närvaro av kriminalkonstaplarna Kindblom och Hjalmar Fritjof Borgström hava Säfholm, Holm, Wiklund, Clifford, Lemmalm och Stille var för sig erkänt, att de i samråd planlagt och, beträffande Wiklund, Holm och Lemmalm, även deltagit i själva utförandet av det fingerade mordförsöket på Wiklund. De av Clifford, Säfholm, Holm, Lemmalm och Stille avgivna berättelserna äro i tillämpliga delar i sak överensstämmande med den av Andersson lämnade berättelsen och även sinsemellan.

Wiklund har om sig och i saken berättat följande:

Redan vid fem års ålder hade han påbörjat sin skolgång samt genomgått tre förberedande klasser i Oskarskolan i Stockholm. Därefter hade han genomgått tre klasser i Whitlockska Samskolan. Under en tid av sju år hade han därefter åtnjutit undervisning vid Palmgrenska Samskolan, där han vid 18 års ålder slutat efter att hava genomgått II Ringen. Därefter hade han övervarit en ettårig kurs i Björstedtska handelsskolan i Stockholm. Omedelbart därefter hade han på sommaren 1928 börjat praktisera vid Hamangs pappersfabrik i Norge. På hösten samma år hade han avslutat sina praktiska studier vid denna fabrik och återvänt till Stockholm. Under vintern 1928 - 1929 hade han genomgått civila flygskolan i Djursholm, där han på våren 1929 erhållit flygcertifikat. Han hade sedan under en tid av tre månader arbetat som startmekaniker å Aktiebolaget Aerotransport vid Lindarängen. På hösten 1929 hade han ryckt in till värnpliktstjänstgöring vid Flygvapnet, där han på hösten 1930 erhållit fältflygarcertifikat. Från militärtjänstgöringen hade han ryckt ut i januari månad

1931, efter vilken tid han huvudsakligast varit arbetslös och vistats i sitt föräldrahem. Han hade dock under denna tid haft anställning hos Brandaktiebolaget Norrland, Stockholm, under en tid av omkring 11 månader. I juli månad 1933 hade han ingått som medlem i Sveriges Nationalsocialistiska Parti och sedan samma tid även tillhört den s.k. SA-organisationen. Under tiden november-15 december 1933 hade han varit SA-ledare för Stockholm.

På grund av den slöhet, som svenska folket visat under den senaste tiden, och på grund av den omedelbara fara för Sveriges bestånd som en nationell nation, hade Wiklund kommit på tanken att söka på något sätt "väcka det svenska folket". För närvarande vore det emellertid för Wiklund omöjligt, att närmare precisera tidpunkten, då dylika tankar fötts i hans hjärna. Han ansåg emellertid, att "slutspurten" i tankegången uppstått endast några dagar före det fingerade attentatet mot honom, och hade han då även i stort skisserat upp planen för tillvägagångssättet. Han hade därvid förstått, att det lämpligaste sättet att fingera ett attentat vore, att han lät sig skjutas av någon kamrat. Några dagar före attentatets verkställande hade han förelagt förenämnda Clifford, Säfholm, Holm, Lennmalm samt Stille sina planer utan att på något sätt närmare gå in på några detaljer. Säfholm hade ansett förslaget mycket gott, under det att Clifford till en början ställt sig avvisande men dock ansett saken värd att diskutera. De övriga hade i stort sett varit med på Wiklunds planer. För att få saken väl diskuterad och genomtänkt hade på förslag av Wiklund samtliga initierade beslutat sig för att den 1 januari 1934 sammanträffa. En sådan sammankomst hade även kommit till stånd på restaurant Tegnér, där förutom Wiklund Clifford, Säfholm, Holm, Lennmalm och Stille varit närvarande. På troligen restaurant Tegnér eller möjligen senare på partilokalerna i huset nummer 25-37 vid Döbelnsgatan ha-

de det överenskommits, att Wiklund redan samma kväll skulle skjutas av Holm å någon lämplig plats på Djurgården. I anledning härav hade Wiklund ombett Holm, att denne skulle åka hem och hämta sin pistol, vilket Holm även gjort. Efter restaurantbesöket hade de begivit sig till partilokalerna, där de ytterligare diskuterat planen, varefter Wiklund och Holm vid 1-tiden på natten lämnat partilokalerna för att verkställa skjutningen. Angående de närmare händelserna på natten har Wiklund själv lämnat följande skriftliga berättelse:

"Jag kommer ihåg, att Holm och jag senare på kvällen gingo ut på Gärdet via Diplomatstaden för att eventuellt utföra detta i en lada där invid. Detta var omöjligt och vi fortsatte till en bro över ett djupt dike. Där gingo vi ned och undersökte möjligheterna, men som Holm fann och även jag vore det ej lämpligt. Dessutom nekade Holm bestämt. Vi gingo då hem, var och en till sig efter att hava beslutat att vänta till nästa dag."

Påföljande dag eller den 2 januari 1934 klockan 6-tiden eftermiddagen hade enligt överenskommelse Clifford, Säfholm, Lennmalm, Andersson och Wiklund sammanträffat i Säfholms rum inom partilokalerna i huset nummer 25-27 vid Döbelnsgatan. Sedan alla församlats hade kaffe rekviderats från ett närbeläget Café, varjämte funnits en liter konjak. Under det man druckit kaffe och konjak hade Wiklund framlagt sina planer på ett fingerat attentat riktat mot Wiklund själv. Wiklunds plan hade gått ut på, att han på en enslig plats utanför staden skulle låta sig skjutas av Holm, som redan tidigare förklarar sig villig därtill. Därefter skulle Wiklund med automobil föras till en gata i närheten av Wiklunds bostad och, då det visat sig att allt vore klart skulle automobilen köra fram mot den plats där Wiklund befann sig och från automobilen skulle avlossas tvenne skott med en startpistol, varefter automobilen skul-

le försvinna. Den patronhylsa, som erhållits vid den verkliga skjutningen av Wiklund, skulle samtidigt med skottens avlossande kastas på platsen ifråga. Under den därpå följande diskussionen hade Andersson på Wiklunds fråga förklarat sig villig att med sin automobil försöka de i attentatet agerande. Clifford hade enligt överenskommelse med Wiklund tidigare på dagen överlämnat en startpistol med tverne skott till Holm, varför även den detaljen varit ordnad på förhand. Det hade nu bestämts, att Andersson med sin automobil klockan 12:30-tiden på natten å Kammakaregatan vid Johannes kyrkogård skulle möta Wiklund, Lennmalm och Holm. Den senare hade Wiklund troligen per telefon meddelat tiden och platsen för avfärden. Det hade vidare bestämts, att Lennmalm efter den verkliga skjutningen av Wiklund skulle sammanträffa med Clifford klockan 1:30-tiden på natten på Strandvägen, för att till Clifford överlämna Holms pistol. Platsen för den verkliga skjutningen av Wiklund hade på förslag av denne bestämts till de gamla skyttegravarna i närheten av Lidingöbro värdshus. Platsen, där den fingerade skjutningen med startpistolen skulle äga rum, hade icke bestämts förrän under färden i Anderssons automobil senare på natten, varunder även en del andra detaljer bestämts.

Wiklund hade infunnit sig på den förut angivna mötesplatsen vid klockan 12:30-tiden på natten, då redan Holm och Lennmalm anlät. Wiklund hade satt sig i automobilens baksäte intill Lennmalm under det att Holm suttit intill Andersson i förarsätet. Automobilens hade förts å de gator och vägar, som Andersson tidigare uppgivit. Vid Djurgårdsbrunns värdshus hade de vänt enär de mött en annan automobil, och tagit en annan avtagsväg mot Lidingöbro värdshus. Då de kommit mitt för de gamla skyttegravarna, hade de stannat bilen efter att först hava vänt densamma. Här hade Wiklund, Holm och Lennmalm stigit ur, under det att An-

dersson suttit kvar på sin plats. Då de i den omgivande terrängen icke funnit någon lämplig plats, hade de stigit upp i bilen och begivit sig från platsen. De hade fortsatt över Ladugårdsgårde och stannat en stund vid den s.k. Borgen å Ladugårdsgårde. Då de emellertid ej heller funnit någon lämplig plats där, hade de på förslag av Holm åkt bortåt Fiskartorpet. De hade tagit av den mindre vägen till höger bortom Fiskartorpsbacken och kört denna väg omkring 1 km., då de kört nedför en brant backe. Nedanför densamma hade de vänt bilen och kört uppför backen, varefter de stannat intill en större ek mitt på backens krön, enär de ansett platsen lämplig för skjutning. Under färden hade de bestämt, att innan skottet avlossades mot Wiklund en näsduk skulle bindas omkring Wiklunds vänstra överarm, dels för att förhindra krutstänk att fastna på rocken, och dels för att giva rockärmen bättre konturer i mörkret. Vidare hade man bestämt, att en filt, som legat i bilen, skulle viras om Wiklunds överarm efter skottet, dels för att förhindra blodflöde för den händelse kulan skulle träffa någon blodåder, och dels för att förhindra blodstänk i bilen.

Sedan de stannat bilen på förut angiven plats, hade samtliga stigit ur. Holm hade därefter fastsatt sin egen näsduk på Wiklunds vänstra överarm och axel med knappnålar. Härefter hade Wiklund ställt sig ungefär 1 $\frac{1}{2}$ meter snett bakom eken med ryggen mot Holm, som ställt sig omkring 1 $\frac{1}{2}$ meter bakom Wiklund. (Se skiss och fotografi!) Holm hade därefter tagit upp sin pistol och lagt an mot Wiklund, därvid han fattat pistolen med båda händerna för att få fastare grepp. Lennmalm hade ställt sig med rocken utslagen på höger sida om Holm för att om möjligt uppfånga patronhylsan. Holm hade dessförinnan med båda händerna känt efter läget på Wiklunds vänstra överarmsben. Omedelbart före det Holm låtit skottet gå, hade han yttrat: "Tänk

om jag skjuter dig i benet" eller något dylikt, vartill Wiklund genmält: "Då får du hellre skjuta en bom, men skynda på, för jag har inte så goda nerver, att jag kan vänta hur länge som helst. Skjut nu!" Omedelbart efter detta Wiklunds utrop hade Holm låtit skottet gå av. Av skottet hade Wiklund icke känt någon större smärta, varav han förstått, att han icke blivit träffad i benet. Av skottsåren hade icke följt något mer anmärkningsvärt blodflöde. Omedelbart efter skottet hade Holm rusat fram mot Wiklund och frågat, om det träffat, vartill Wiklund svarat: "Det känns nog fan att det träffat". Andersson, som tidigare hämtat den förut ommämnda filten, hade virat densamma runt Wiklunds arm. Dessförinnan hade emellertid antingen Holm eller Lennmalm tagit bort näsduken från Wiklunds arm, men kunde Wiklund icke uppgiva, vart näsduken sedan tagit vägen. Då de sedan förstått, att det varit onödigt med filten, enär något blodflöde icke inställt sig, hade Wiklund tagit av densamma, varefter Andersson lagt in den i automobilen. Därefter hade Lennmalm, som hela tiden varit mycket nervös, med en "släckt" ficklampa letat efter patronhylsan utan att finna densamma. Då ej heller de övriga lycokats anträffa patronhylsan, hade överenskommit att skjuta ännu ett skott. Av denna anledning hade Holm avlossat ännu ett skott i marken alldeles intill den plats, där Wiklund blivit skjuten. Patronhylsan efter detta skott hade de efter en stunds letande hittat. Holm hade sedan tillvaratagit patronhylsan för att sedan kasta den ^{vid/}skjutningen med startpistolen. Strax härefter hade samtliga tagit plats i automobilen och med hög fart kört mot staden, när de kommit in i staden över Sturevägen, därefter kört Karlavägen över Karlaplan samt Narvavägen till Djurgårdsbron, där Lennmalm stigit ur för att enligt överenskommelse sammanträda med Clifford. Lennmalm hade dessförinnan fått pistolen av Holm. Sedan Lennmalm stigit ur, hade de åkt Strandvägen framåt i

västlig riktning, varunder de beslutat, att Wiklund skulle stiga ur i hörnet av Skeppare- och Riddaregatorna och därefter gå Riddaregatan framåt till Styrmansgatan. Om allt visade sig klart i gatukorsningen, skulle Wiklund böja sig ned som för att knyta sitt skoband, varunder han skulle orientera sig och därefter, om ingen människa fanns i närheten, föra högra handen bakom örat. Detta skulle vara tecken till, att Andersson skulle köra fram till Styrmansgatan mot den plats där Wiklund befann sig, varefter Holm skulle avlossa tvenne skott med startpistolen och samtidigt kasta ut patronhylsäm. I anledning härav hade Andersson fört bilen upp Skepparegatan och stannat i hörnet av denna gata och Riddaregatan, där Wiklund stigit ur. Wiklund hade sedan fortsatt Riddaregatan österut under det att bilen följt efter honom på ett för Wiklund obekant avstånd. Då han befunnit sig omkring 20 meter från Styrmansgatan hade han vänt sig om och därvid iakttagit bilen, som då befunnit sig på omkring 10 meters avstånd bakom honom. Då Wiklund kommit fram till hörnet av Styrmans- och Riddaregatorna, hade han böjt sig ned och därvid observerat en dam, som varit på väg Styrmansgatan mot Strandvägen. Han hade på grund härav icke gjort det andra tecknet med högra armen, varför bilen fortsatt förbi Wiklund och troligen svängt ned Grevmagnigatan. Wiklund, som då förstätt, att bilen skulle köra runt ett kvarter och sedan komma samma väg på Riddaregatan, hade vänt tillbaka denna gata och stannat i en portgång ungefär 15 meter från Styrmansgatan på Riddaregatans norra sida. Efter det han väntat omkring en minut hade han fått se bilen svänga in på Riddaregatan från Skepparegatan, varför han lämnat portgången och i sakta takt gått mot Styrmansgatan. Han hade emellertid under vägen icke sett sig om, varför han icke kunde ange avståndet mellan honom och bilen. Då han kommit fram till Styrmansgatan, hade han böjt sig

ned och, då allt synta vara klart, även gjort tecknet med handen, varefter han mycket sakta gått runt hörnet och Styrmanagatan norrut på dennas västra trottoar. Han hade därvid hört, att automobilen satt upp hög fart, och då densamma enligt Wiklunds uppfattning befunnit sig i jämnhöjd med Styrmanagatans västra trottoar, hade han hört det första skottet, det andra skottet hade kommit, då automobilen befunnit sig ungefär mitt i gatukorsningen. Härefter hade automobilen försvunnit Riddaregatan österut.

Efter det bilen passerat hade han befunnit sig på den plats, där han tidigare uppgivit, och vore hans först avgivna berättelse (se sid.2-5) fullt med sanningen överensstämmande, såväl beträffande upptagandet av en droskautomobil som färden till Sabbatsbergs sjukhus och därefter till partilokalerna vid Döbelnagatan, varifrån anmälan till polismyndigheten gjordes.

Enligt överenskommelsen skulle Clifford efter det han sammanträffat med Lennmalm av denne erhålla pistolen, varefter Lennmalm skulle gå hem. Enligt de upplysningar Wiklund sedermera erhållit, skulle Clifford hava tagit pistolen med sig hem och dagen därpå överlämnat den till Holm, som sedan skruvat sönder pistolen och kastat de olika bitarna i Norrström. Vem som tagit hand om startpistolen kände Wiklund icke till, men ansåg han det vara troligt, att Clifford fortfarande förvarade densamma i sin bostad.

Tyske medborgaren, köpmannen Alfred Reinhold Wappler, boende i villan "Petersborg" Enskede, samt föreståndare för musikförlaget "Tonika", 58 Drottninggatan, har till laga åtal för falsk angivelse hos kriminalpolisen angivit f.d. fältflygaren Gösta Wiklund, enär bemälde Wiklund inför polismyndigheten i Stockholm angivit Wappler såsom skäligen misstänkt för det mot Wiklund förövade mordförsöket

den 3 januari 1934 i hörnet av Styrmans- och Riddaregatorna.

Chauffören Sixten Sigurd Runard Svensson, boende i huset nummer 2 vid Roslagsgatan, nedre botten till höger, samt anställd som chaufför hos konsulinnan Broms, 3 Karlavägen, har till laga åtal för falsk angivelse angivit f.d. fältflygaren Gösta Wiklund, emär Wiklund inför polismyndigheten i Stockholm angivit honom såsom skäligen misstänkt för det mot Wiklund förövade mordförsöket den 3 januari 1934 i hörnet av Styrmans- och Riddaregatorna.

Förenämnde Wappler har vid förhör bestämt förnekat, att han drivit någon sådan verksamhet, som Wiklund i sin berättelse angående Wappler (se sid. 5 - 8) uppgivit. Wappler kände icke ens Wiklund annat än genom tidningspressen och hade aldrig hyst något hämndbegär mot Wiklund.

Förenämnde Svensson har vid förhör uppgivit följande:

Vid något tillfälle i december månad 1933 hade tvenne för Svensson okända personer vid 8-tiden på kvällen uppehållit sig i trappuppgången till huset nummer 2 vid Roslagsgatan, för vilken fastighet Svensson vore portvakt. Då de fört oväsen i uppgången i så hög grad att Svensson ansett dem störa de i huset boende, hade han gått ut till männen och anmodat dem att lämna fastigheten. Någon av männen hade då svarat, att de haft polismästarens tillstånd att dela ut flygblad i fastigheten, vartill Svensson genmält, att polismästaren icke hade med en privat fastighet att skaffa. Härpå hade de överöst Svensson med en hel del okvädinsord, varpå de lämnat fastigheten. Då Svensson sett att de begivit sig till den intilliggande fastigheten i nummer 4 vid Roslagsgatan hade han gått dit för att underätta portvakten. Då emellertid denne icke varit hemma, hade Svensson stannat kvar i porten till dess männen kommit ned för trapporna och ombett dem att genast avlägsna sig. Då Svensson och de båda männen kommit ut på gatan hade han

kommit i en kortare ordväxling med dem, varför han gått in i sin bostad. Någon folksamling hade av ordväxlingen icke uppstått. Sedan Svensson vistats i sin bostad omkring 10 minuter, hade telefonen ringt och en för Svensson okänd röst frågat, huruvida det vore Svensson och om Svensson vore chaufför hos konsulinnan Broms, vilket Svensson bejakat. Den okände personen hade då överöst Svensson med okvädinsord, "lovat honom stryk, armar och ben avslagna, att han skulle försvinna från jorden, holsjevikknöl", och andra uttryck i samma stil. Svensson hade då lagt på mikrofonen. Efter omkring en timmas tid hade konsulinnan Broms ringt upp Svensson och sagt, att hon fått påringning om att Svensson vore full och att han vore avskedad från platsen. Vem som ringt hade konsulinnan inte talat om. Svensson hade då redogjort för henne vad som passerat, varefter konsulinnan Broms förklarar, att hon icke komme att taga någon notis om det passerade. Svensson hade ej heller blivit avskedad från sin anställning.

Wiklund, hörd angående de av Wappler och Svensson gjorda anmälningarna, har berättat följande:

Troligen i november månad 1933 hade f.d. SA-ledaren i Stockholm, Tage Karl Johan Wahrgren, vid något tillfälle visat Wiklund en rapport, som troligen skickats till Sveriges National-Socialistiska Partis dåvarande lokaler i huset nummer 42 vid Odengatan. Denna rapport hade innehållit alla de uppgifter om Wappler, som Wiklund självmant lämnat till kriminalpolisen den 4 januari 1934. En avskrift av rapporten hade inlagts i en brevpärm å partilokalen, varefter originalrapporten översänts till Riksledningen i Karlstad.

Vid något tillfälle mellan jul och nyår föregående år hade här i staden vistats en tysk nationalsocialist, författaren Herwald - Wille, som under denna tid även avlagt

besök å partiets lokaler. Under ett av Herwald-Willes besök å partilokalerna hade Wiklund av en händelse fått se avskriften av den förut ommämda rapporten. Han hade då kommit att tänka på att Stille, som just stod i begrepp att resa till Tyskland, därstädes kunde få uppgifterna i rapporten kontrollerade. I denna avsikt hade han tagit ut rapportkopian och gått in i det rum, där Stille då befunnit sig. Stille hade då varit i sällskap med Herwald-Wille för vilken Wiklund även blivit presenterad. Wiklund hade omtalat sitt ärende till Stille, som sagt att Herwald-Wille troligen kunde vara intresserad av rapporten. I anledning härav hade Wiklund översatt delar av rapporten till tyska, och då Herwald-Wille på grund härav blivit synnerligen intresserad, hade rapporten överlämnats till Herwald-Wille, som sagt sig skola undersöka de i rapporten lämnade uppgifterna i Tyskland.

Troligen den 4 januari 1934 hade Stille haft ett telefonsamtal med Herwald-Wille i Hamburg, därvid Herwald-Wille på fråga omtalat, att de i rapporten lämnade uppgifterna voro riktiga. Härav hade Wiklund dragit den slutsatsen att Wapplers broder i Dresden blivit insatt i koncentrationsläger. Detta hade Wiklund senare samma dag omtalat för partimedlemmen Otto Hallberg, som då frågat, var Alfred Wappler vore boende i Stockholm. Detta hade Wiklund även omtalat för Hallberg. Troligen på Hallbergs förslag hade Wiklund, Stille och Hallberg följts åt till kriminalpolisen, där Wiklund lämnat de uppgifter, som återfinnas å sidorna 5 - 8 i denna rapport.

Wiklund erkände nu, att hans den 4 januari 1934 lämnade uppgifter icke voro med sanningen överensstämmande beträffande den åt honom anförtrödda informationstjänsten för Svenska National-Socialistiska Partiet. Han hade icke någonsin erhållit något dylikt uppdrag. Vidare hade han lögnaktigt uppgivit, att han sett ett nothäfte med inne-

liggande meddelande. Anledningen till att han sagt sig själv hava sett ett dylikt nothäfte, hade varit den, att han velat skryta inför kriminalpolisen. Anledningen till att han lämnat övriga oriktiga uppgifter hade varit den, att han av omständigheterna efter det fingerade attentatet dels med hänsyn till sina kamrater i partiet och dels med hänsyn till polismyndigheten måste föra sitt en gång påbörjade spel till slut och i allt söka giva sken av, att det sätt, på vilket Wiklund berättat om förloppet av det mot honom riktade mordförsöket, verkligen vore med sanningen överensstämmande. Som ett led häri hade han nämnt Alfred Wapplers namn, men hade det i grund och bot varit/
ten/hans verkliga avsikt att genom polismyndigheten i Stockholm få uppgifterna angående Wappler bekräftade.

Beträffande uppgifterna angående Svensson vidhöll Wiklund fortfarande desamma.

Från polismyndigheten i Karlstad har hit översänts den av Wiklund åsyftade rapporten, vilken bifogas denna rapport under beteckningen Bil. I.

Bil. I.

Tidigare omnämnde filösofie kandidaten Otto Hallberg har hörts angående de till kriminalpolisen den 4 januari 1934 av Wiklund lämnade uppgifterna angående Wappler och Svensson, därvid Hallberg berättat följande:

Den 4 januari 1934 hade han anlänt till staden med morgontåget från Göteborg. Han hade redan då genom tidningspressen erhållit kännedom om attentatet mot Wiklund. Efter ankomsten hit till staden hade han först begivit sig hem och efter cirka en halv timmes vistelse i sin bostad hade han besökt partilokalerna. Av någon partikamrat hade han erhållit de närmare detaljerna om attentatet. Vid middagstiden samma dag hade han haft ett telefonsamtal med Wiklund, som själv redogjort för det mot honom riktade

mordförsöket och vid något tillfälle på eftermiddagen hade Wiklund själv kommit upp på partiet, där Wiklund och Hallberg närmare diskuterat de olika förhållandena vid attentatets begående, därvid Wiklund framlagt tillvägagångssättet på samma sätt som i dagspressen funnits återgivet. Wiklund hade icke på minsta sätt för Hallberg gjort några antydningar om att attentatet vore fingerat. Hallberg hade troligen redan vid detta tillfälle framkastat vissa förmodanden angående var attentatsmännen vore att söka, nämligen dels bland de tyska kommunister, som vistades här i staden, därvid Hallberg särskilt erinrat sig att han fällt uttrycket "tysk expertis", och dels bland de svenska socialdemokraterna. Vad Wiklund härtill gemänt kunde Hallberg icke erinra sig, men under eftermiddagens lopp hade han av samtal med Wiklund angående den eller de eventuella gärningsmännen fått den bestämda uppfattningen, att Wiklund haft något bestämt spår att följa, och att Wiklund "satt fast" någon tysk, därvid Wiklund omtalat, att denne var brodern till en här i Stockholm boende person, men hade Wiklund icke nämnt Wapplers namn, såvitt Hallberg nu kunde erinra sig. Wiklund hade även omtalat, att förenämnde i Stockholm boende person genom någon spion i Furugårdspartiet erhållit vetskap om, att Wiklund satt fast brodern, som vore boende i Dresden. De åsyftade brödernas namn hade upplysts Hallberg senare på eftermiddagen av troligen Stille. Wiklund hade sedan föreslagit Hallberg att denne tillsammans med Stille och Wiklund skulle gå ned till kriminalpolisen, där Wiklund skulle lämna spåret på Wappler. Så hade även skett. Under förhöret med Wiklund hade Hallberg varit närvarande liksom även Stille. Hallberg hade tidigare icke haft någon vetskap om, att Wiklund innehaft något särskilt uppdrag i underrättelseväsendet för partiet. De närmare detaljerna

i bröderna Wapplers verksamhet hade Hallberg fått dels på vägen ned till kriminalstationen och dels under Wiklunds berättelse inför kriminalpolisen.

Då Wiklund uppgav Wapplers namn inför kriminalpolisen och angav, att Wappler av hämndbegär, sedan Wappler fått vetskap om att Wiklund varit anledning till att hans broder insattes i koncentrationsläger i Tyskland, kunde misstänkas för attentatet, hade Hallberg än mer stärkts i sin tro, att attentatet vore riktigt som Wiklund uppgivit. Wiklunds sätt att nämna en viss persons namn, i detta fall Wapplers, såsom skäligen misstänkt för att av hämndbegär hava förövat attentatet med den vetskap som Wiklund haft, nämligen att han själv arrangerat detsamma, ansåge Hallberg, efter vad som nu framkommit, för sin del minst sagt "osympatiskt". Den juridiska synpunkten på detta förhållande kunde Hallberg icke uttala sig om, men moraliskt sett ansåge Hallberg Wiklunds beteende att nämna en persons namn såsom misstänkt vara "gemenhet av värsta slag". Att Wiklund inför kriminalpolisen misstänkliggjorde Wappler den 4 januari 1934 kunde Hallberg fortfarande "stryka under på". I övrigt vore den nu åter upplästa berättelsen som Wiklund inför kriminalpolisen den 4 januari 1934 avgivit beträffande Wappler, i sak riktig, så som Hallberg nu kunde erinra sig.

Angående Svensson erinrade sig Hallberg att Wiklund nämnt denne såsom en fiende till sig, men kunde Hallberg icke erinra sig de närmare detaljerna härom.

Tidigare omnämnde bilförsäljaren Per Olof Albert Stille har hörts angående de av Wiklund till kriminalpolisen lämnade uppgifterna den 4 januari 1934, därvid Stille berättat följande:

Vid något tillfälle mellan jul och nyår föregående år hade här i staden vistats en tysk nationalsocialist, som under denna tid även avlagt besök på partiets lokaler. Vid

ett av dessa besök, kort före Herwald-Willes avresa till Tyskland, hade Wiklund kommit in i det rum inom partilokalerna, där Herwald-Wille och Stille hade uppehållit sig. Wiklund hade till Herwald-Wille överlämnat ett papper, som varit hopviket, men kunde Stille icke avgöra, hurvida detta papper vore detsamma, som den för honom nu förevisade rapporten. Såvitt Stille nu kunde erinra sig, hade han icke vid något tillfälle läst rapporten ifråga, och ej heller hade han uppmanat Wiklund att översätta delar av rapporten för Herwald-Wille. Han kunde ej heller erinra sig, att han hört Wapplers namn förrän den 4 januari detta år, då Wiklund lämnat uppgifterna om Wappler till kriminalpolisen. Nämda dag hade han av troligen Hallberg blivit ombedd att medfölja till kriminalavdelningen. Någon anledning till varför Stille skulle medfölja hade Hallberg icke sagt, utan hade Stille varit av den uppfattningen, att han skulle infinna sig å kriminalavdelningen för att höras angående det mot Wiklund förövade attentatet i tanke att samtliga partifunktionärer skulle höras. Han hade tillsammans med Hallberg och Wiklund i bil begivit sig till kriminalstationen men kunde han icke erinra sig, att under färden dit något nämnts om bröderna Wappler eller Svensson. Stille och Hallberg hade varit närvarande, då Wiklund utpekade Alfred Wappler och Svensson såsom skäligen misstänkta för det mot honom förövade attentatet. Stille, som varit i tillfälle att taga del av det protokoll, som uppsatts i anledning av Wiklunds uppgifter den 4 januari 1934, har förklarat, att vad där framkommer, har uppgivits av Wiklund. Stille erinrade sig, att Wiklund å kriminalstationen angivit Alfred Wappler såsom misstänkt för det mot Wiklund förövade attentatet. Stille erinrade sig även, att Wiklund i samband med förenämnda angivelse omnämnt, att han hade en fiende i en portvakt, Sigurd Svensson, boende i huset nummer 2 vid Roslagsgatan. Av denna uppgift, som Wiklund

lämnat om Svensson, hade Stille dragit den slutsatsen, att Wiklund utpekade denne såsom möjligen misstänkt för attentatet.

Vid senare förhör erinrade sig Stille att han, såsom Wiklund uppgivit, haft ett telefonsamtal med Herwald-Wille. Herwald-Wille hade på Stilles fråga, huruvida uppgifterna voro riktiga i det överlämnade papperet, förklarat, att om så vore fallet, de nämnda personerna redan vore insatta i koncentrationsläger. Däremot hade Herwald-Wille icke sagt, att uppgifterna kontrollerats och befunnits vara riktiga. Herwald-Willes svar i denna angelägenhet hade Stille omtalat för Wiklund.

Tidigare omnämnde fältflygaren Tage Karl Johan Wahrgren har även blivit hörd angående den av Wiklund omnämnda rapporten och därvid berättat följande:

Vid något tillfälle under september månad föregående år, då Wahrgren tjänstgjort som SA-ledare i Stockholm, hade han emottagit ifrågavarande rapport, som varit ställd till SA-ledaren personligen och avsänts av en okänd, icke namngiven person. Wahrgren hade sedan visat rapporten för några av SA-männen och möjligen även för Wiklund, som då varit gruppledare. Vid något tillfälle i oktober månad 1933 hade Wahrgren lämnat sin befattning som SA-ledare till Wiklund, och hade ifrågavarande rapport med största sannolikhet samtidigt härmed överlämnats till Wiklund. Någon medlem, som sysslat med informationstjänst vid Stockholmsavdelningen, hade icke funnits under den tid, då Wahrgren varit SA-ledare. Såvitt Wahrgren hade sig bekant hade det icke med anledning av ifrågavarande rapport igångsatts någon undersökning.

Veterinären Birger Furugård har även blivit hörd med anledning av Wiklunds uppgifter angående informationstjänsten och därvid uppgivit:

Han hade icke någon som helst vetskap om Wiklunds informationstjänst och hade icke givit Wiklund någon order om förrättande av dylik verksamhet. Han hade tidigare vid något tillfälle troligen i oktober månad 1933 sett den av Wiklund omnämnda rapporten och kunde det även vara möjligt, att han någon tid därefter samtalat med Wiklund om de i rapporten angivna förhållandena. Angående det finge-rade attentatet mot Wiklund hade han icke haft någon som helst vetskap. Omedelbart efter det att han fått vetskap om att attentatet vore iscensatt, hade han rest till Stockholm, där han blivit fullt övertygad om Wiklunds skuld.

Torsdagen den 11 januari 1934 ingavs till Överstät-hållarämbetet en rapport angående uppträdet vid det av studentföreningen Clarté den 6 december 1933 anordnade offentliga mötet i Stockholms högskolas C-sal. Då Wiklund deltagit i detta uppträde och målet ännu ej handlagts har här nedan införts de delar av denna rapport, som beröra Wiklund:

" Rapport

Torsdagen den 11 januari 1934.

Sammandrag över händelseförloppet under Clartés
möte i Stockholms högskola den 6 december 1933,
uppgjort på basis av de hörda personernas berättelser.

Den 6 december 1933 klockan 7 eftermiddagen hade inom SNSP:s (Svenska Nationalsocialistiska Partiet) SA:s (Stormavdelningarna) dagrum i partiets lokaler i huset nummer 25-27 vid Döbelnsgatan, 1 trappa, samlats omkring 15 SA-män och några andra partimedlemmar för att erhålla instruktioner angående den tillämnade aktionen på studentföreningen Clartés möte senare samma kväll. Huruvida parti-

ledningen tidigare beslutat om aktionen ifråga har under utredningen icke framkommit. Under förenämnda sammankomst i SA-s dagrum hade f.d. SA-ledaren Gösta Wiklund hållit ett kortare anförande, vari han anmodat samtliga närvarande att i grupper om två à tre stycken begiva sig till Clartémötet å Stockholms högskola samt placera sig på de första bänkraderna eller på ytterplatserna till de andra bänkraderna. Vidare hade Wiklund givit order om, att samtliga genast från början skulle söka störa mötet, bl.a. genom applåder på felaktiga ställen. Fyra SA-män, Skantz, Schulze, Matsson och Wassmer hade därutöver fått i uppdrag att bära ut aftonens föredragshållare, docenten Gunnar Dahlberg, och placera honom på toaletten, samt även Clartés ordförande, såvida denne icke vore kvämlig. Signalen härför skulle vara, att ljuset slocknade, och hade en person utsetts att släcka ljuset, men har under utredningen icke framkommit, vem som erhållit detta uppdrag. En annan nationalsocialist, vilkens namn ej heller framkommit under utredningen, hade erhållit i uppdrag att förklara mötet avslutat, sedan föredragshållaren och Clartés ordförande burits ut. (Se bl.a. Fahlgrens, Wassmers, Matssons och Schulzes berättelser).

Genast i början av docenten Gunnar Dahlbergs anförande hade de närvarande nationalsocialisterna applåderat så gott som efter varje mening. Applåderna hade varit långvariga och verkat störande, varför föredragshållaren ombett auditoriet att vänta med applåderna till efter föredragets slut. Detta hade givit anledning till en ny ihållande applåd från nationalsocialisterna. Då docenten Dahlberg ånyo börjat sitt anförande, hade nationalsocialisterna omedelbart börjat med en ny applåd. Clartés sekreterare, Hammarström, hade då ställt en maning till studenterna, att om dessa hade intresse av att studentföreningarna vid Stock-

holms högskola finge anordna offentliga möten, de åtminstone skulle uppträda hyfsat. Detta Hammarströms anförande hade följts av ytterligare en applåd. Docenten Dahlberg hade ånyo fortsatt sitt föredrag men oavbrutet blivit avbruten av kraftiga applåder från nationalsocialisterna. Medicine kandidat Inghe hade då gått fram till föredragshållaren och viskande föreslagit, att denne skulle avbryta sitt föredrag, då han ändock ej kunde göra sig hörd. Hårtill hade docent Dahlberg samtyckt, varför Inghe med hög röst förklarade mötet avslutat, och att detsamma skulle fortsätta som enskilt antingen i samma lokal eller i någon annan. Samtliga nationalsocialister och en stor del av den övriga publiken hade herefter rest sig upp för att lämna salen. Nationalsocialisterna hade under utgåendet börjat sjunga sin kampsång och härunder stannat innanför dörren. Sedan hade nationalsocialisterna vid en viss strof i sången höjt sina armar till den nationalsocialistiska hälsningen, varefter utbringats hell-rop för Furugård. Ungefär samtidigt härmed hade ljuset släckts men omedelbart därpå tänts igen (se Holmers berättelse). Herefter hade nationalsocialisterna lämnat salen. Sedan nationalsocialisterna gått, hade dörren stängts efter dem men icke låsts. På förslag av Clartés ordförande, fröken Karin Lamm, och dess sekreterare, Hammarström, hade mötet fortsatt såsom enskilt, varför docenten Dahlberg ännu en gång börjat sitt föredrag. Efter några minuter hade emellertid oväsen hörts från passagen, och kort därpå hade dörren öppnats samt 15-20 nationalsocialister kommit in under allehanda rop, såsom: "Ut med talaren!" "SA framåt!", "Till Ryssland med dem!" o.s.v. De närvarande Clartéisterna hade sprungit upp från sina bänkar och fram mot ingången för att hindra nationalsocialisterna att komma in, därvid mindre handgemäng uppstått mellan nationalsocialisterna och Clartéisterna. Härunder hade två nationalsocialister, en från vardera sidan av podiet, sökt taga ned talaren men hindrats därifrån dels av talaren

själv (se dennes berättelse) och dels av andra personer. Under tumultet hade Wiklund ropat: "SA tillbaka!", varefter nationalsocialisterna lämnat lokalen och högskolan. Mötet hade sedan utan några vidare störningar fortsatt.

Efter det nationalsocialisterna första gången lämnat C-salen, hade de spritt sig i grupper såväl i vestibulen som i passagen, och en del hade gått ut på gatan men sedan vänt om. Såväl vestibulen som passagen hade varit full av folk, enär ett annat möte, besökt av omkring 150 personer, just då haft paus, varvid de flesta av mötesdeltagarna uppehållit sig i vestibulen och passagen. En grupp på omkring 10 nationalsocialister, bland vilka befunnit sig kandidat Otto Hallberg, hade uppehållit sig omedelbart innanför utgången från högskolan, där de högljutt samtalat, Härunder hade vaktmästaren Beijner kommit till och uppmanat dem att avlägsna sig, vilket de emellertid icke åttlytt. Samtidigt hade någon i vestibulen ropat, att mötet i C:salen skulle fortsätta. Otto Hallberg hade då ropat: "In och avsluta mötet!" Då Beijner sökt hindra nationalsocialisterna att vända om, hade SA-mannen Lennmalm med ena armen knuffat Beijner åt sidan, varefter nationalsocialisterna i rask takt begivit sig mot C-salen. Beijner hade emellertid hunnit före till den trappa, som leder ned mot C-salen, och ställt sig i trappan med båda armarna utsträckta för att hindra nationalsocialisterna att storma in i C-salen. Vid detta tillfälle hade Beijner av de i främsta ledet varande nationalsocialisterna fått minst fem slag, vilka han dock lyckats parera med armarna, så att slagen icke direkt träffat ansiktet. Under utredningen har framkommit, att SA-mannen Skantz möjligen varit en av de personer, som våldfört sig å Beijner. Då Beijner icke kunnat hindra nationalsocialisterna, hade dessa trängt in i C-salen.

F.d. fältflygaren Gösta Wiklund, född den 25 juni 1909, kyrkobokförd i härvarande Oskars församling, boende i huset nummer 19 vid Styrmansgatan, samt i avsaknad av anställning:

Han brukade så gott som dagligen uppehålla sig på SA:s expedition i huset nummer 25-27 vid Döbelnsgatan, 1 trappa. Under sitt arbete å förenämnda expedition hade han av några SA-män, vilkas namn han nu icke kunde erinra sig, hört omtalas, att SA-männen samma dag klockan 7 eftermiddagen skulle samlas i SA-s dagrum, men hade han icke haft vetskap om anledningen till denna samling. Vid nämnda tidpunkt hade han emellertid infunnit sig å dagrummet, där omkring 15 SA-män varit samlade. Wiklund, som redan tidigare på dagen sett ett meddelande i SA:s samlingsrum om Clartés möte på högskolan samma dag klockan 8:15 eftermiddagen, hade ansett tillfället lämpligt att meddela SA-männen om detta möte. Han hade därvid hållit ett kortare anförande, vari han ommänt tid och plats för mötet ifråga, samt uppmanat dem, som så önskade, att gå dit, enär föredraget skulle beröra rasfrågan, vilket borde intressera varje nationalsocialist. Samtidigt hade han tillhållit de närvarande SA-männen att icke gå alla på en gång utan i grupper om två å tre stycken för att icke väcka onödig uppmärksamhet. Han hade därjämte förklarat, att han för sin personliga del komme att under föredraget applådera på fel ställen, för den händelse föredragshållaren skulle komma in på politiska spørsmål och icke hålla sig på rent vetenskapliga områden, men hade han icke givit någon uppmaning till de övriga att förfara på samma sätt. Wiklund förnekade, att han tillsagt SA-männen Mattson, Schulze, Skantz och Wassmer att bära ut talaren och ordföranden för den händelse den sistnämnda icke vore kvinnlig. Ej heller hade han givit order om, att ljuset skulle släckas såsom en signal till att aktionen skulle taga sin början. Ej heller hade han tillsagt SA-männen att lämna

kvar sina medlemsböcker och andra komprometterande handlingar i SA-hemmet. Ej heller hade han lämnat något förbud för att medtaga batonger till mötet. Wiklund förnekade, att han under det hemliga mötet på SA-hemmet givit de order, om en aktion vid Stockholms högskola vid Clartés möte därstädes den 6 december 1933, som av Fahlgren, Wassmer, m. fl. uppgivits. Däremot hade han förenämnda dag bland SAMännen i SA-hemmet "hört glunkas både det ena och det andra", men ville Wiklund icke uppgiva, vad han åsyftade med nämnda uttryck.

Stockholm som ovan

A. Zetterquist.

/Th. Söderström."

Skiss över den plats å Sjöstugevägen, där Wiklund natten till den 3 januari 1934 skjutits, bifogas.

Tvemme fotografier, upptagande en rekonstruktion över händelseförloppet vid skjutningen av Wiklund å Sjöstugevägen, bifogas.

Särskild rapport över Cliffords, Säfholms, Lennmalms, Holms, Anderssons och Stilles olika medverkan vid misshandeln av Wiklund, som skett å allmän plats natten till den 3 januari 1934, kommer att framdeles ingivas. Efter förhörens slut fingo samtliga lämna kriminalstationen.

Wiklund hålles häktad sedan fredagen den 23 februari 1934.

Uppgifter från straffregistret och från vederbörande prästerskap angående Wiklund hava rekvirerats.

Wiklund har, såvitt härstädes tillgängliga handlingar

utvisa, hittills icke undergått frihetsstraff för brott här i riket.

Wiklund har om sig uppgivit, att han vore född den 25 juni 1909 i Gävle, son till direktören Erik Hjalmar Wiklund och dennes hustru Signe Johanna, född Hansen, ogift, kyrkobokförd i härvarande Oskars församling sedan 1930, senast i huset nummer 19 vid Styrmansgatan, där han även är boende tre trappor upp hos föräldrarna, saknar anställning.

Författningsenlig anmälan angående Wiklunds häktande har den 24 februari 1934 ingivits till Stockholms Rådhusrätt, och har målet mot Wiklund utsatts att förekomma till handläggning & Rådhusrättens 7:de avdelning onsdagen den 28 februari 1934.

Stockholm som ovan.

Gustaf Fredrik

d. s.

W. H. Söderström